

Een oordeel over oordelen

Shirine Moerkerken

Als ik bestuurders of collega-adviseurs vraag hun oordeel uit te spreken, zeggen zij: 'Ik ken deze mensen nog maar net, dus ik kan nog geen oordeel hebben.' Of: 'Ik heb eigenlijk geen oordelen over anderen.' Steevast vertel ik dan dat je in de functie van bestuurder of adviseur een zeer goed ontwikkeld oordeelsvermogen moet hebben, zodat je kunt kiezen en sturen. Ga ik met die of die organisatie samenwerken? Leg ik het proces nu stil, of laat ik het nog even doorlopen?

In je leven doe je ervaringen op en daar geef je met anderen samen betekenis aan. Langzaam maar zeker bouw je op deze manier referentiekaders op, waarlangs je nieuwe ervaringen van betekenis voorziet. En waarlangs je beoordeelt hoe je in die nieuwe specifieke situatie het beste kunt handelen.

Aarzelend spreken de bestuurders en adviseurs vervolgens hun oordelen uit. Vaak volgen er positieve oordelen over de ander of negatieve oordelen over abstracties als 'het ministerie' of 'de gemeente' of 'de leiding'. Kritische oordelen over degene die naast hen zit, blijven uit. Een gemiste kans wat mij betreft. Want in het uitspreken van je oordeel, leert de ander je kennen in jouw referentiekaders. Wat vind jij blijkbaar 'normaal' en wat ben jij blijkbaar gewend? Het onderzoeken van oordelen kan bestaande referentiekaders verrijken.

Toen een van de deelnemers aan mijn leergang zei dat zij ondanks de versoepelingen van de coronamaatregelen toch niet bij elkaar wilde komen - met als argument: 'we moeten het goede voorbeeld geven' - , raakte ik geïrriteerd. Ik sprak mijn irritatie en dus mijn oordeel uit. En vroeg haar vervolgens waarom het voor haar zo belangrijk was het goede voorbeeld te geven. Zij vroeg mij daarop waarom ik zo geïrriteerd was. Ik ontdekte al snel dat ik me zorgen maakte over de wijze waarop complexe maatschappelijke vraagstukken door

onze overheid gesimplificeerd worden aangevlogen (corona als medisch vraagstuk in plaats van ook als maatschappelijk en ethisch vraagstuk). Als zij al zo snel meeding, hoe zouden ministers en ambtenaren dan ooit leren om complexiteit meervoudig te benaderen? En hoe goed was mijn leergang over interveniëren in complexe vraagstukken dan eigenlijk?

Dit schurende gesprek met mijn deelnemer leverde me nieuwe inzichten op, die ik nooit zo scherp had gekregen als wij onze oordelen over elkaar niet hadden uitgesproken. Mijn oordeel: oordelen zijn hartstikke functioneel en bruikbaar. Spreek ze dus uit en onderzoek ze vervolgens met elkaar!

--

Shirine Moerkerken werkt als veranderkundige bij *Strange / Strategy and Change* en helpt organisaties bij de wijze waarop zij antwoorden geven op maatschappelijke vraagstukken. Zij leidt daarnaast collega-adviseurs op, waaronder bij Sioo. Tevens geeft zij een 15-daagse leergang Intervenieren. Zij schreef over haar vak in haar boek *Hoe ik verander*. Haar nieuwste boek *Conflict eren* is verschenen in mei 2021.

